

Kampen for arbejderklassens enhed

Udgivet af KP, KPİD og DKP i anledning af 80-året
for Kominterns 7. verdenskongres

Kampen for arbejderklassens enhed

udgivet af KP, KP'D og DKP i anledning af 80-året for Kominterns 7. verdenskongres

© 2015 Forlaget Arbejderen

ISBN 978-87-89599-40-3

VI SKAL STYRKE ENHEDEN I ARBEJDERKLASSEN

Enhed i arbejderklassen har altid været et nøglespørgsmål i klassekampen. Det viser de historiske erfaringer fra 30'erne, som stadig er gyldige. Uden enhed vil den kapitalistiske krises konsekvenser blive kastet over på arbejderklassen, som ikke vil have styrken til at være den samfundsforandrende kraft i kampen for et socialistisk samfund.

af Jan Mathisen og Joan Ågot Pedersen,
medlemmer af landsledelsen i Kommunistisk Parti

© Aage Christensen

I 1929 udbrød en dyb økonomisk krise, der ramte hele den kapitalistiske verden. I krisens kølvand kom der en politisk polarisering i Europa, hvor fascismen kastede sin skygge overalt, og hvor Hitler tog magten i Tyskland i 1933.

Krakket i Wall Street i 1929 var begyndelsen på den store krise, der hurtigt spredte sig fra USA til Europa. Tyskland og England, der var højt industrialiserede nationer, blev ramt hurtigt og hårdt af krisen, da industriproduktionen øjeblikkeligt faldt på grund af den amerikanske kapitalflugt. Og den spredte sig hurtigt til resten af Europa.

Dengang som i dag var det arbejderklassens og andre småfolk, der måtte betale for krisens omkostninger med arbejdsløshed, lønnedgang, sociale forringelser, konkurser for småborgere med

videre.

Med Hitlers magtovertagelse blev det tydeligt, at storkapitalen i de forskellige lande satsede på fascismen som den bærende statsform til at maksimere deres profitter, som det skete i Tyskland, hvor arbejderklassen og dens organisationer brutalt blev undertrykt.

Fascismen ved magten blev af Kommunistisk Internationale, Komintern, og Georgi Dimitrov, som var leder af Komintern, defineret som "finanskapitalens mest reaktionære, mest chauvinistiske og mest imperialistiske elementers åbne terrorstiske diktatur".

Det blev også tydeligt, at den tyske storkapital ønskede "lebensraum", at skaffe sig nye markeder, både på europæisk grund (blandt andet tilbage erobring af det kul- og jern-

malm rige Alsace-Lorraine fra Frankrig og råstofferne i Østeuropa) og i kolonierne, hvor engelsk kapital var dominerende. Dertil kom at Japan i 1931 havde overfaldet Manchuriet og Kina og dermed truet Sovjetunionens, USA's og Englands interesser i området. En imperialistisk omfordelingskrig anedes i horisonten.

Arbejderbevægelsen blev splittet i kommunistiske og socialistiske partier i de europæiske lande efter afslutningen af Første Verdenskrig med diskussionerne om tilslutningen til Kommunistisk Internationale, også kaldet Komintern, som blev dannet i 1919.

Samme splittelse ramte fagbevægelsen i mange lande med dens stillingtagen til den faglige røde Internationale på bekostning af den faglige socialdemokratiske Amsterdam-Internationale i 1921.

Siden Kominterns start havde målsætningen været enheden i arbejderklassen - enhedsfronten. Men det var aldrig lykkedes. På 5. kongres i 1924 blev fastlagt en taktik for enhedsfronten, som kort sagt gik ud på at skabe enhed nedefra, udenom og imod de socialistiske partiers ledelse. På 6. kongres i 1928 besluttedes Klasse mod Klasse-taktikken, der reelt udelukkede en alliancepolitik.

Kommunisterne udviklede hårde angreb på de socialistiske partier, som blev kaldt socialfascister på grund af deres støtte til den førte krisepolitik. Specielt i Tyskland var der en forbitret kamp mellem socialister og kommunister helt frem til Hitlers overtagelse. Men det samme gjorde sig gældende i alle øvrige lande også i Danmark.

På Kominterns 7. kongres blev besluttet en ny strategi for at skabe enhed i arbejderklassen og organiseringen af en bred antifascistisk folkefront. Komintern så nu fascismen som hovedfjenden, og der blev skelnet mellem det borgerlige demokrati og den fascistiske statsmagt. Der blev vedtaget en ny almen-demokratisk linje, der blev anset som en overgangsfase og en tilnærmelse til revolutionen.

Denne nye kurs var et resultat af de forskellige partiers erfaringer i perioden fra krisens genembrud i 1929 og frem til kongressen, og ikke som borgerlige kræfter hævder et dikteret vedhæng til Sovjetunionens udenrigspolitik. Specielt

erfaringerne fra Frankrigs og Spaniens kommunistiske partier spillede en stor rolle.

I Frankrig lykkedes det at skabe enhed i arbejderbevægelsen partimæssigt og i fagbevægelsen. I februar 1934 gik de højreekstremistiske organisationer til angreb på parlamentet. Det udløste vendepunktet i enhedsbestræbelserne. Kommunisterne i PCF (Frankrigs kommunistiske parti) gik med i et fælles demonstrationstog sammen med SFIO (socialistpartiet), CGT (den socialistiske fagbevægelse), Unitaire (den kommunistiske fagbevægelse) og mange flere fra venstrefløjen den dag, hvor CGT havde opfordret til generalstrejke over hele landet.

I juni 1934 blev opnået enighed om en aktionsenhedspagt mellem PCF og SFIO mod fascisme og reaktion. I efteråret 1934 gik PCF videre og begyndte opbygningen af en brede antifascistisk folkefront, der fungerede på et alment demokratisk grundlag. Formålet var at spærre vejen for fascismen i et samarbejde mellem kommunister, socialister, andre progressive og liberale kræfter gennem reformprogram.

Målsætningen var nu ikke længere direkte at gå videre til socialismen, men at forsvare og udvide det borgerlige demokrati og at skaffe bedre levilkår for arbejderklassen og småborgere. Det blev afgørende for udviklingen af folkefronten i Frankrig og også for beslutningerne på Kominterns 7. kongres.

EKKI (ledelsen af Komintern) opfordrede partierne i de forskellige lande til at være mere smidige i deres taktik for enhedsfronten (mindre sekteriske) i deres måde at tilnærme sig de socialistiske arbejdere, som blev radikaliseret under krisen, men som ikke var parate til at bryde med det socialistiske parti. Det franske eksempel havde vist, at man ikke kategorisk kunne afvise henvendelser til de reformistiske ledere. Og enhedsfronten havde bragt arbejderbevægelsen i offensiven i Frankrig.

I 1929 fik Danmark den socialdemokratisk-radikale regering Stauning-Munch, som i krisens navn imødekom finanskapitalen og storbønderne på arbejderklassens bekostning med blandt andet Kanslergadeforliget i 1933 (prisforhøjelser, sænkning af kronens værdi) og forlængelse af gældende overenskomster (arbejdsgiverne havde varslet lockout for at få en 20 procent lønnedgang).

Som i resten af Europa havde splittelsen sendt arbejderbevægelsen i defensiven gennem 20'erne. I begyndelsen af 30'erne begynder Danmarks Kommunistiske Parti, DKP, at forbinde sig med og organisere arbejderne og de arbejdsløses kamp. Partiet mærker en fremgang, og får ved folketingsvalget i 1932 valgt to mandater.

Partiet arbejder for enheden i arbejderklassen gennem parolen "enhed fra neden". Men diskussionerne om enhedsfront og folkefront under forberedelsen af Kominterns 7. kongres påvirkede også det danske parti. Og i sommeren 1935 udsendtes programmet med det mundrette navn: Det arbejdende folks plan - for fremskaffelse af arbejde og brød, til forsvar for og udvidelse af de politiske rettigheder.

Dimitrov kritiserede DKP for sekterisme på den 7. kongres. Han mente, at partiet indskrænkede sig til propagandistisk afsløring af den socialdemokratiske regering, i stedet for konkret at opfordre fagforeningerne og de socialdemokratiske organisationer til at drøfte, hvordan de kunne handle mod forskellige elementer af Kanslergadeforliget i en fælles enhedsfront.

DKP udviklede sig og voksede i perioden og frem til krigens udbrud i kampen for levevilkårene, mod fascismen og for fred. Og under illegaliteten under krigen blev modstandskampen organiseret i brede alliancer, helt i folkefrontens ånd. DKP fremstod efter krigen som et kommunistisk masseparti.

Den nuværende udvikling, ikke bare i Danmark men generelt i Europa får mange til at drage historiske paralleller til udviklingen i 30'erne. Og med rette, selv om der også er afgørende forskelle, blandt andet oprettelsen og udviklingen af storkapitalens projekt, EU.

I dag befinder kapitalismen sig ikke kun i en økonomisk krise, men i en dybtgående strukturel krise, det vil sige på en og samme tid en økonomisk, miljø-, klima- og fødevarekrise.

Styrkeforholdet mellem borgerskabet og arbejderklassen er de sidste årtier ændret markant, og arbejderklassen befinder sig i defensiven. Statsapparaterne underlægges i stigende grad kapitalens krav, og der foretages en voldsom deregulering for at sikre kapitalens uhæmmede jagt efter maksimalprofit.

De imperialistiske modsætninger skærpes i verden og i EU, hvilket betyder mere krig og op-

rustning. I Europa koncentrerer storkapitalen gennem EU. Kampen om omfordeling af magt og indflydelse er voldsomt skærpet. I EU ses kapitalismens ujævne udvikling. Den tyske finanskapital er dominerende.

Konsekvenserne af den kapitalistiske krise bliver overalt lagt på arbejderklassens og det arbejdende folks skuldre, i form af arbejdsløshed, forarmelse, lønnedgang, utryghed for morgendagen og fratagelse af hævdvundne økonomiske og politiske rettigheder.

Vi ser igen fremmedfjendtlige kræfter og regulære fascistiske grupperinger vokse frem i Europa. Men den europæiske storkapital har ikke satset på fascismen ved magten i de enkelte nationer. I stedet anvendes højre populismen og fremmedfrygten til at vildlede og splitte de arbejdende masser for at sikre, at deres krav til den såkaldte "nødvendige politik" bliver gennemført

Selvom borgerskabet i dag ikke satser på "finanskapitalens åbne terroristiske diktatur" som i 30'ernes Europa, så undergraves det borgerlige demokrati voldsomt og forvandles til en tom skal. Nationernes selvbestemmelse trædes under fode. De nationale parlamenter reduceres til ekspeditionskontorer for EU.

Statsapparatet bliver også mere og mere reaktionært og repressivt. Under dække af kampen imod terror, indskrænkes demokratiske rettigheder, som vores retsgarantier over for statsmagten og dens hemmelige tjenester. Og principperne om adskillelsen mellem den dømmende, lovgivende og udøvende magt er nu også sat på dagsordenen.

I dag er arbejderbevægelsen i Europa mere svækket end i 1935, hvor den var splittet i kommunistiske og socialdemokratiske partier. Den kommunistiske bevægelse stod stærkere den gang. Og den unge Sovjet-republik udgjorde en enorm moralsk og politisk støtte i kampen.

Den kommunistiske bevægelse var forenet i et verdensparti med sektioner i de enkelte lande, Kommunistiske Internationale, som, ud fra datidens betingelser og forhold, gjorde det muligt for partierne at koordinere og udveksle erfaringer ud fra meget forskellige forhold og betingelser i de enkelte lande.

I dag står den kommunistiske bevægelse i de fleste europæiske lande svag og splittet. En afgørende forudsætning er derfor samling af de

kommunistiske kræfter i hvert enkelt land. Uden et stærkt og samlet kommunistisk parti vil både de strategiske og taktiske målsætninger være umulige at løse.

Det er også nødvendigt, at kommunisterne udveksler erfaringer på tværs af landene. Kun på den måde vil vi blive i stand til at løfte bevægelsen fremad.

Om enhedsfronten betydning sagde Dimitrov: "Det første som må gøres, det som vi må begynde med, er at skabe en enhedsfront, at oprette en aktionsenhed blandt arbejderne, på hver arbejdsplads, i hvert et område, i hvert distrikt, i hvert et land, over hele verden. Proletariatets aktionsenhed national og international målestok et mægtigt våben som gør arbejderklassen i stand til ikke bare fremgangsrigt at forsvare sig, men også fremgangsrigt at gå til modoffensiv mod fascismen, mod klassefjenden".

Hvordan ser vi spørgsmålet om enhedsfronten i dag? Det er ikke den samme diskussion som i 30'erne om "enhed fra oven" eller "fra neden" i fht. socialistiske partier.

I dag er arbejderklassen ikke organiseret i "arbejderpartier". Partiernes tilslutning rent medlemsmæssig er meget lav i forhold til i 30'erne. Orienteringen er meget parlamentarisk. Klassebevidstheden og erkendelsen af at tilhøre en klasse står heller ikke så stærkt.

Socialdemokratiet er ikke det parti, som det var i 30'erne. Dengang var Socialdemokratiet et klassisk reformistisk parti med socialismen som målsætning. Det ønskede et opgør med kapitalismen gennem reformer og mente på denne måde at kunne regulere den nationale kapital.

I dag har Socialdemokratiet ikke socialismen som målsætning. En lang proces har ført partiet frem til den nyliberale platform, hvor partiet har underlagt sig den europæiske kapitals behov for udviklingen af EU til en politisk union og en finansiel ensretning gennem Finanspagten.

Derfor skal man også helt ned i detaljen for et se nogen som helt forskel i finanspolitikken og EU-politikken mellem Socialdemokratiet, Venstre og Konservative. På det parlamentariske plan er opbakningen til disse partier da også svingende. Det forhold har givet plads til, at Dansk Folkeparti demagogisk har kunnet sælge sig selv på klassiske socialdemokratiske værdier overfor arbejderklassen.

Dertil kommer SF og Enhedslisten, som har en

mere eller mindre klar målsætning om socialisme. Det er to partier, der appellerer til og organiserer i arbejderklassen.

Alle disse politiske kræfter er samlet i enhedsfagbevægelsen, som hovedsageligt er under socialdemokratisk ledelse. Det er gennem aktiviteterne i fagbevægelsen, at enhedsfronten kan udfoldes og spille en rolle ved at appellere til de antikapitalistiske følelser bredt blandt fagbevægelsens medlemmer, herunder også blandt socialdemokratisk orienterede arbejdere.

Når kommunisterne også i dag sætter fokus på aktionsenhedens metode, er formålet at skabe enhed i arbejderklassen og gennem de økonomiske og politiske kampe skabe en større klassebevidsthed i arbejderklassen, om dens egne interesser som klasse, baseret på klassens egne erfaringer.

I dag er den centrale opgave for kommunisterne at bruge aktionsenhedens metode til at opbygge enhedsfronten, både nationalt og internationalt. Arbejdet i fagforeningerne spiller en særlige vigtig rolle, da fagforeningerne er arbejderklassens vigtigste massorganisation.

I den nuværende situation, hvor arbejderklassen er i defensiven og borgerskabet i større og større udstrækning reagerer igennem den rå klassestyrke og vender det klassiske classesamarbejde ryggen, er det vigtigt at fokusere på udviklingen af enheden.

Det er i dette perspektiv af Kommunistisk Parti i den faglige politiske kamp sætter fokus på følgende:

Kampen imod social dumping og retten til kollektive overenskomster og kampformer.

Kampen for en arbejdsløshedsunderstøttelse, som reelt kompenserer mistet arbejde.

Praktikpladser og reelle uddannelsesmuligheder for de unge.

Kampen imod ødelæggelsen af kollektive velfærdsordninger, imod nedskæringer, liberaliseringen og privatisering.

Kampen imod EU, imod finanspagten og EU's undergravning og ødelæggelse af det nationale demokrati.

Også internationalt må vi løfte denne opgave, som støtten til den græske arbejderklassens kamp for at kapitalismens krise ikke kastes over på deres skuldre og forsvaret for den nationale selvbestemmelsesret.

Danmark har en lang historisk tradition for en relativ stærk demokratisk bevægelse. I dag har bevægelsen ikke et klart udtryk og retning. Den er ikke knyttet til arbejderklassen og arbejder-

klassens kamp, og derfor svækkes dens faktiske samfundsforandrende kraft.

Den demokratiske bevægelse rummer flere aspekter som:

Kampen for national selvbestemmelsesret, imod medlemskab af EU.

Kampen for fred, imod krig og medlemskab af NATO.

Kampen for demokrati, imod kapitalens og EU's fuldstændige underlæggelse af statsapparatet.

Kampen for frisind og humanisme imod reaktion og fremmedfjendtlig snæversyn.

Kampen for den progressiv og demokratisk kultur, imod kapitalens underlæggelse og profitstyring.

Der er mange kræfter og ressourcer i den demokratiske bevægelse, men betingelsen for at udløse dette potentiale er på en og samme tid, at arbejderklassen selv optræder som den ledende politiske kraft igennem sin egen kamp og enhed, men også at der i arbejderklassen er en anerkendelse af betydningen af brede folkelige alliancer. At fastholde denne bredde er en udfordring, som vi i dag står ovenfor i kampen mod EU, når kræfter i Enhedslisten forsøger, ud fra et snævret parlamentarisk styrkeforhold, at vende Folkebevægelsen imod EU ryggen og selv stille op som politisk parti til parlamentsvalget i EU.

Kommunisterne må også arbejde selvstændig i forhold til den demokratiske bevægelse, først og fremmest ved at rejse det socialistiske perspektiv som den eneste mulige vej ud af kapitalismens strukturelle krise.

Et forhold, som Dimitrov beskæftigede sig med, var, hvorfor og hvordan det lykkedes fascistiske og fremmedfjendtlige kræfter at appellere til arbejderklassen og de brede masser. Et forhold som i allerhøjeste grad også er aktuelt i Europa og i Danmark.

Efter at Dansk Folkeparti er blevet det andet største parti ved folketingsvalget og det største ved EU-valget, må vi komme med et brugbart svar på denne udfordring. Mange venstreorienterede, demokratiske og progressive kræfter reagerer ved en individualistisk forargelse: "Jeg er flov over at være dansker" eller "jeg vil emigrere", uden en forståelse for stemningen og situationen i arbejderklassen. Andre fokuserer på, hvordan vi knækker en "DF kode" uden et

klasse-mæssigt udgangspunkt og uden at sætte løsningen ind i sammenhæng med klassekampen i øvrigt.

Lad et nogle citater fra Dimitrov være indfaldsvinklen til forståelsen af de udfordringer vi står overfor.

"Lenin advarede os eftertrykkeligt imod skematisme.... Denne advarsel får særlig gyldighed, når der er tale om kamp mod en fjende, der i den grad raffineret og jesuitisk udnytter de nationale følelser og fordomme hos masserne og deres antikapitalistiske stemninger i storkapitalens interesse."

"Det lykkedes for fascismen at vinde masserne, fordi den på demagogisk måde appellerer til deres brændende nød og trang. Fascismen udløser ikke blot de fordomme, der er dybt forankret i masserne, men den spekulerer også i massernes bedste følelser, i deres retfærdighedsfølelse og undertiden endog i deres revolutionære traditioner."

"Fascismen handler i de yderliggående imperialisters interesse, men over for masserne optræder den forklædt som den fornærmede nations beskytter og appellerer til den krænkede nationalfølelse ..."

"Fascismen..optræder med en raffineret antikapitalistisk demagogi, udnytter de arbejdende massers dybe had mod den røveriske overklasse, mod bankerne, trusterne og finansmagnaterne og opstiller paroler, der i det givne øjeblik er de mest tillokkende for de politisk umodne masser."

"Fascismen,... spekulerer i massernes dybeste skuffelse over det borgerlige demokratis regering."

Det Dimitrov siger er: Lad være med at tale ned til dem, som "stemmer forkert", og stemple dem som "racister" eller "nationalister". Drop den løftede pegefinger: "De burde skamme sig".

Helle Thorning-Schmidt gentog igen og igen under i valgkampen i foråret, at krisen er slut, nu går det fremad. Men bekymringerne, utrygheden, kampen for den daglige tilværelse er for arbejderklassen ikke afløst af jubel. Frygten for at miste jobbet til underbetalt vandrende arbejdskraft, eller fordi arbejdspladserne flytter til udlandet, imens kapitalisterne får tilskud og for-tjenestemedaljer, er en dominerende følelse. Det bekymrer mange, at vi bliver den første ge-

neration i et langt historisk forløb, som ikke overlader vores børn og børnebørn en bedre men en dårligere verden med mindre velfærd, miljømæssige katastrofer og blodige krige.

Det er disse følelser og i realiteten antikapitalistiske stemninger i arbejderklassen, som det fremmedfjendske Dansk Folkeparti så dygtigt appellerer til, så der sparkes nedad og ikke opad mod dem, som har magten og pengene. DF får mange til at tro, at de har større fællesskab med overklassen i ghettoerne i Nordsjælland end med arbejdere fra andre lande.

DF slipper af sted med deres demagogi om, at "ingen flygtninge skal have det bedre end danskere", samtidig med at de forringer dagpenge for de arbejdsløse og vilkårene for de ældre. Den afgørende udfordring bliver at give de antikapitalistiske stemninger en klassemæssig holdning og indsigt.

Også det faktum, at EU kvaser det nationale demokrati og i realiteten forvandler det borgerlige demokrati til en tom skal, giver anledning til bekymring.

Det nationale spørgsmål er et politisk spørgsmål, som store dele af venstrefløjten enten ignorerer eller sidestiller med borgerlig nationalisme. Det nationale spørgsmål, de nationale følelser og de nationale rammer for klassekampens udvikling bliver gjort til noget reaktionært, chauvinistiske og "Morten Korch-småborgerligt".

Sammenhængen mellem det nationale spørgsmål, de nationale rammer for klassekampen og international solidaritet fornægtes. Resultatet er, at man fuldstændig har overladt det nationale spørgsmål til DF, som har erobret den politiske og ideologiske dagsorden, hvad dette angår. DF har nærmest patent på indholdet af det nationale spørgsmål og fortolkningen af indholdet af nationale følelser.

Men arbejderklassens nationale følelser er ikke forbundet til religion, konge eller kapitalens fædreland. Det bygger grundæggende ikke på snæversyn, fremmedfjendtlige holdninger eller på en Morten Korch-storbonde mentalitet og borgerlighed.

For os er nationale følelser forbundet med arbejderklassen, med de demokratiske og progressive kræfters stolte traditioner og værdier som demokrati, kollektive og solidariske løsninger på samfundsspørgsmål både nationalt og interna-

tionalt samt en revolutionær humanisme. Og det er også kampen mod dem, der har magten, og ikke mod dem, der er svagere.

Enhed i arbejderklassen har altid været et nøglespørgsmål i klassekampen. Det viser de historiske erfaringer fra 30'erne.

Og mere end nogen sinde er der brug for, at enheden styrkes. Uden enhed og fælles kamp kan fremmedfjendtlige eller krigens kræfter ikke slås tilbage. Uden enhed vil den kapitalistiske krises konsekvenser stadig uformindsket blive kastet over på arbejderklassen skuldre.

Og sidst men ikke mindst - uden enhed og fælles kamp vil arbejderklassen ikke være den samfundsforandrende kraft i kampen for et nyt samfund, for et socialistisk Danmark.

DET GÆLDER OM AT REDDE VOR JORD

Det er bidende nødvendigt at skabe enhedsarbejde i kampen for freden, at afsløre dem der vil krig, at afsløre dem der fremmer fascisme og racisme og bekæmpe en sådan politik med alle midler.

af Arne Scheller
Kommunistisk Parti i Danmark, KP i D

Den norske arbejderdigter Rudolf Nilsen skrev i 1920'erne sit digt "Revolutionens Røst", hvor en linje lyder: "Kan hænde det gælder at redde vor jord". Her i 2015 kan det ikke bare hænde - det gælder om at redde vores jord.

Den 7. Verdenskongres i Kommunistisk Internationale i 1935 og dens beslutninger kan bedre forstås, når vi ser den i sammenhæng med 2. Internationales sammenbrud og Oktoberrevolutionen i 1917.

Diskussionerne mellem revolutionære og reformister i spørgsmålet om holdningen til den imperialistiske verdenskrig er helt afgørende. De revolutionære mente, at krigen måtte imødegås på international grund, men da krigen kom, stemte socialdemokraterne for "deres egen" kapitalistiske regerings krigsbevillinger og støttede deres krigspolitik.

Oktoberrevolutionens sejr i 1917 viste grund-

læggende, at der var to veje for arbejderbevægelsen nemlig den revolutionære og den reformistiske. Tiden krævede, at en ny Internationale så dagen lys, at der skulle arbejdes for ideologisk og politisk afklaring, efter at arbejderbevægelsen i årtier havde været domineret af opportunisme.

En revolutionær bølge skyllede hen over verden, især i Europa. Oktoberrevolutionen viste, at det var muligt at oprette en arbejder- og bondemagt, og ikke mindst at den kunne fastholdes. En ny Internationale var nødvendig.

Efter forskellige forberedelser og møder sammenkaldtes den 4. marts 1919 i Moskva den stiftende kongres for den 3. Internationale - den Kommunistiske Internationale (forkortet Komintern). Der deltog i alt 52 delegerede fra 35 organisationer i 21 lande i Europa, Amerika og Asien. Mødet havde som sin væsentligste opgave at

udarbejde grundlaget for den nye internationale. En række lande var repræsenteret ved flere forskellige organisationer - det afspejlede, hvor uafklaret situationen var. I nogle lande var der oprettet kommunistiske partier. Der var også lande, hvor tidligere socialdemokratiske partier og nydannede grupperinger søgte om optagelse i den nye internationale. Nogle af dem gjorde det med baggrund i situationen i deres respektive lande men ikke af principiel overbevisning.

Den næste kongres blev indkaldt allerede året efter, hvor klassekampen var tiltaget og visse steder bragte arbejderklassen til magten for en kort tid. I denne kongres i 1920 deltog for første gang danske socialister. Kongressen blev et forum for den revolutionære bevægelses partier og traf yderligere afgørelser om grundlaget for den 3. Internationale, såvel ideologisk, politisk som organisatorisk.

Efter 1924 var kapitalismen relativt stabiliseret - dette skulle vare ved. Den revolutionære bølge i verdenskrigen kølvand ebbede ud. Det gav en vis grobund for illusioner om, at kapitalismen ikke behøvede grundlæggende forandringer.

I modsætning til Socialdemokraterne fremhævede Komintern forsat arbejdet for enhed i arbejderbevægelsen som en afgørende opgave. I diskussionerne om enhedsarbejdet var målet: Enhed i arbejderklassen.

Den kommunistiske bevægelses bestræbelser på at udvikle en kamplinje under den kapitalistiske "stabilisering", fik de socialdemokratiske ledere til åbent at støtte imperialistiske og reaktionære kræfter i tiden.

De ville ikke eller kunne ikke forstå den voksende fascisme som farlig. Det skabte selvfølgelig vanskeligheder for en fælles optræden i arbejderklassen.

Over for det sagde den kommunistiske bevægelse, at det i virkeligheden drejede sig om en kamp "klasse mod klasse", hvilket principielt var rigtigt. Formålet var at fremme arbejdernes selvstændige klassebevidsthed over for den borgerlig ideologi, som opportunisterne i tanke og handling tilstræbte.

Men det må erkendes, at parolen også let kunne lede til en skematisk overforenkling af kampens problemer. Blandt reformister og de ikke proletariske lag førte det ofte til spørgsmålet: "Er I med os eller mod os?". Det var derfor ikke en egnet metode til at vende forståelse i de kredse.

Disse problemer spillede i årene op til den 7. Verdenskongres en stor rolle, især vurderinger af socialdemokrati og fascisme, og deres rolle i det kapitalistiske klasseherredømme, som desuden bragte fascistiske metoder i anvendelse mod de revolutionære.

Det ledte nogle kommunister til at konkludere, at socialdemokrati og fascisme i grunden var ét fedt, da socialdemokratiet optrådte som "fascismens venstrefløj". Man kunne henvise til en udtalelse af Stalin fra 1924, men når man blot stemplede socialdemokratiene som en "socialfascisme", skød man over målet.

6. kongres i 1928 havde defineret fascismen som den herskende klasses umiddelbare diktatur. Den følgende udvikling i for eksempel Tyskland viste, at fascismen var af en del af monopolkapitalen, og at ikke hele den herskende klasse stod bag fascismen. At fascismen navnlig ikke var en småborgerlig strømning, som kommunisterne havde afvist, men adskillige borgerlige kommentatorer troede, blev dementeret, da Hitler dannede sin første regering sammen med monopolkapitalens Hugenberg-Parti. Alliancen varede ikke længe, så tog nazipartiet det hele. Sådanne overvejelser lå bag den definition af kapitalismens udvikling, fascismen, som Dimitrov fremsatte på den 7. verdenskongres i 1935: "Fascismen er det åbne terroristiske diktatur af finanskapitalens mest reaktionære, mest chauvinistiske og mest imperialistiske elementer".

Hvordan kan man forhindre, at fascismen kommer til magten:

Det første, der må gøres, er dannelse af enhedsfronten, tilvejebringelse af arbejdernes aktionsenhed overalt, hvor det er muligt. Arbejderklassens enighed i national og international målestok er et mægtigt våben, der ikke blot sætter arbejderklassen i stand til at føre et vellykket forsvar, men også at rette en resultatrig modoffensiv mod fascismen, mod klassefjenden.

Man måtte den gang, som i dag, arbejde for at tilvejebringe den bredeste enhedsfront ved hjælp af fælles aktioner til beskyttelse af arbejdernes livsinteresser.

Det betyder for det første fælles kamp for at vælte krisen følger over på den herskende klasses skuldre, kort sagt over på de riges skuldre. Det betyder for det andet fælles kamp mod alle former for den fascistiske fremmarch for forsvar

af den arbejdende befolkning rettigheder, mod afskaffelse af de borgerlige-demokratiske rettigheder.

Det betyder for det tredje fælles kamp mod den truende fare for en imperialistisk krig.

Alle disse punkter står på dagsorden i dag.

Dimitrovs tale indeholdt et meget udførligt afsnit med overskriften "Om enhedsfrontregering", og det kom også ind på muligheden af en "folkefrontregering".

Forskellige formuleringer i hans tale og i resolutionen vil ikke blive gentaget i dag. Talen og resolutionen er ikke en recept på evigheden, de var baseret på styrkeforholdet mellem kapitalismen og arbejderklassen og vurderinger netop på den tid.

Til formuleringer, som ikke blev betvivlet dengang, hører forestillinger om sovjetter og sovjetregering efter oprettelse af arbejderklassens magt. Om det parlamentariske siger han nok så fornuftigt, at vi ikke vil have en arbejderregering, som er en udvidet socialdemokratisk regering (vores tid Enhedslisten) og at en enhedsfronts regering ikke må opfattes som en socialdemokratisk-kommunistisk regering i enhver "normal" situation. Det har ikke noget at gøre med situationen efter et valg, hvor der skal tages bestemmelse om, hvorvidt det kommunistiske parti vil "pege på" en socialdemokratisk ledet regering. Situationen før og under verdenskongressen var både truende og løfterig. Truende, fordi fascismen trængte frem og krigsfaren voksede, løfterig fordi socialismen var i fremgang. De sovjetiske femårsplaner gav opsigtvækkende resultater, og kommunisternes arbejde bar frugt. Et socialistisk perspektiv i stedet for fascisme og krig begyndte at tegne sig. Sovjetunionen forfægtede den kollektive sikkerheds politik, men mødte vestlig sabotage - lige til den anden verdenskrigs udbrud.

I de kapitalistiske lande organiseredes for første gang fredsbevægelser, som omfattede mere end pacifistiske grupper. Nu deltog arbejderne og deres partier og andre betydningsfulde grupper.

Den 7. Verdenskongres styrkede bestræbelserne for samling i arbejderklassen og andre dele af befolkningen mod fascismen.

Havde enhedsfrontens antifascistiske politik slået bedre igennem, og havde Sovjetunionen

være længere i sin økonomiske udvikling, kunne for eksempel den spanske republik have fået den fornødne materielle og militære hjælp, som vestmagterne nægtede dem.

Men enhedsfronten politik nåede trods alt at demonstrere sin styrke i det seje forsvar, som republikken ydede mod imperialismen, mod Hitler-Tyskland, Mussolini-Italien og Franco-fascismen. Styrken i en sådan politik er, at den søger at forene forbundsfæller og indregner de faktiske betingelser og uanset alle uventede omskiftelser ikke mister målet af syne.

Vejen til socialismen vil som Marx og Engels så det, være forbundet med det kapitalistiske verdensmarkeds fuldbyrddelse, som det er i dag, og dermed skal vi opfatte det som en samlet verdensrevolutionær proces.

Et kommunistisk perspektiv skal ikke befinde sig i utopiens luftige lag, men fungere som en vejledning til handling i kampen mod undertrykkelse og udbytning, og det er her og nu ikke blevet mindre aktuelt. Tværtimod er det blevet mere nærværende og nødvendigt end nogen sinde før, efter som klassekampen er blevet mere kompliceret,

Hvor verdensfreden står på spil,

Hvor kampen mod imperialismen og dens krige og krigsplaner,

Hvor fascistiske og racistiske kræfter skyder frem i alle lande,

Hvor kampen mod EU er en kamp mod den europæiske kapitalisme/imperialisme.

Det er bidende nødvendigt at skabe enhedsarbejde i kampen for freden, at afsløre dem der vil krig, at afsløre dem der fremmer fascisme og racisme, og bekæmpe en sådan politik med alle midler.

Et første skridt kan være at deltage i den konference, der er indbudt af Horserød Stutthof Foreningen den 21. - 22. november.

ARBEJDERKLASSEN OG ENHEDSPARTIET

Gennem historien har arbejderbevægelsen bestået af mange forskellige fløje. I dag findes fløjene både indenfor Socialdemokratiet og i de andre partier i arbejderbevægelsen. Spørgsmålet er, hvordan vi skal forholde os til sådanne fløje.

af Jacob Jensen
Danmarks Kommunistiske Parti, DKP

De socialdemokratiske partier begik under 1. verdenskrig åbenlyst forræderi imod det kommunistiske grundprincip, "Arbejdere i alle lande, foren jer". Derfor blev det nødvendigt med et nyt Internationale.

Det var naturligt, at Sovjetunionen blev centrum for det nye 3. Internationale. Det var Oktoberrevolutionen og Lenins politiske linje, som viste vejen for de andre lande. De nye kommunistiske partier var parat til at følge denne linje. Men opgaven var vanskelig, fordi der allerede var en arbejderbevægelse i de europæiske lande, og den var domineret af socialdemokratiske klasseforrædere.

Der var megen uklarhed om, hvordan opgaven skulle løses. Sekterismen viste sig hurtigt at blive den vanskeligste hindring. Mange kommunister troede, at man blot kunne kopiere den bolsjevikiske model. Så ville eksemplet fra Ok-

toberrevolutionen hurtigt tiltrække mange nye medlemmer og skabe store og stærke kommunistiske partier. De vidste derfor ikke, hvad de skulle gøre i den konkrete politiske situation i deres lande.

Lenin søgte i 1920 omkring Kominterns 2. verdenskongres at korrigere nogle af de første sekteriske børnesygdomme hos engelske, tyske og andre kommunister. Da Lenin desværre døde for tidligt, kom Komintern under en ledelse, som ikke havde forstået Lenins anvisninger. De fortsatte deres sekteriske kurs helt op til 1934-35, hvor Dimitrov begyndte at korrigere den og fik sat Komintern på rette kurs.

Dimitrov sagde på den 7. kongres i 1935 om sekterismen: "I vor tid er det ofte ikke længere en 'børnesygdom', som Lenin skrev, men en fast indgroet last, og uden at have befriet os for den, kan vi ikke løse vor opgave... Sekterisme ... finder

behag i sine forsimplede metoder til at løse arbejderbevægelsens mest indviklede spørgsmål... Kort sagt, for sekterismen er alting, som man siger, en børneleg... den sekteriske 'principfasthed' er ikke andet end politisk ubehjælpssomhed." (Georgi Dimitrov: Fascismen er fjenden, forlaget Tiden 1972, s. 79-80).

Dette mønster af sekterisme havde Dimitrov indset, da han blev løsladt fra det tyske fængsel. Han kom til Sovjetunionen og begyndte at stille forslag. Kommunisterne kaldte rutinemæssigt socialdemokraterne socialfascister. 1. juli 1934 sendte Dimitrov et brev til Stalin og den øvrige ledelse, hvor han kritiserede denne praksis: "Er det korrekt udifferentieret at klassificere socialdemokratiet som socialfascisme? Med denne tese har vi ofte afskåret os fra at nå de socialdemokratiske arbejdere." (Kirill Shirinja: Kominterns strategi og taktik i kampen mod fascisme og krig 1934-1939, Moskva 1979, dansk oversættelse 1985, s. 51)

Kommunister skal naturligvis afsløre de socialdemokratiske ledes opportunistiske manøvrer. Men vi skal gøre det på en sådan måde, at vi får deres menige medlemmer i tale. Og også de dele af befolkningen, som er under deres indflydelse. Vi skræmmer dem væk, når vi bruger skældsord. Kun hvis vi både i ord og i handling viser, at vi ønsker enhed i arbejderbevægelsen, kan vi opbygge de personlige relationer, der skal til for at skabe denne enhed.

Dengang som nu består arbejderbevægelsen af mange forskellige fløje. Dengang var fløjene indenfor Socialdemokratiet. I dag findes fløjene både indenfor Socialdemokratiet og i de andre partier i arbejderbevægelsen. Spørgsmålet er så, hvordan vi skal forholde os til sådanne fløje. Komintern havde i 1920'erne en simpel løsning. På Kominterns 6. kongres i 1928 sagde de i programmet: "'Venstre'-socialdemokratiet ... spiller med pacifistiske, ja ofte også med revolutionære fraser... denne fløj er derfor de socialdemokratiske partiers farligste fraktioner." (Kommunistisk internationales program vedtaget af 6. verdenskongres 1. september 1928 i Moskva, Futura 1974, s. 25) De satte "venstre" i gåseøjne. Dette anfægtede Dimitrov: "Er det korrekt under alle forhold at anse alle venstresocialdemokratiske grupperinger som hovedfaren?" (Shirinja) Sådanne vildfarelser fik Dimitrov korrigeret på den 7. kongres: "Der eksisterer en reaktionær lejr

i socialdemokratiet; men der eksisterer og vokser samtidig en lejr af venstresocialdemokrater (uden gåseøjne)... De reaktionære socialdemokrater er mod enhedsfronten ... Venstresocialdemokraterne er for enhedsfronten" (Georgi Dimitrov: Fascismen er fjenden, forlaget Tiden 1972, s. 71).

Socialisme forudsætter accept i den brede befolkning, ikke bare de dele, som er enige i vore synspunkter. Derfor må vi søge at forene arbejderbevægelsen. En sådan forening omfatter

også de mange, som har illusioner om de socialdemokratiske politiske og faglige ledere. Mange er aktive ud fra et ærligt ønske om at varetage deres kollegers interesser. Lenin sagde klart, at de socialdemokratiske ledere forrådt socialismen, og at vi som kommunister skulle fordømme dem. Men vi skal ikke rette de sammen anklager imod de mange fagligt og politisk aktive, selv om de ikke har genneskuet ledelsen. De venstresøgende dele af socialdemokratiet

tog afstand fra flere sider af ledelsens politik. Men de ønskede at forblive i socialdemokratiet, fordi arbejderbefolkningens flertal betragtede socialdemokratiet og fagbevægelsen som deres arbejderbevægelse. Dengang som nu er det oplagt, at kommunister skal søge enhed med sådanne personer.

Spørgsmålet er så, hvad kommunister skal gøre i deres eget land, hvis man er enige i disse grundprincipper? Dimitrov understregede nødvendig-

heden af fortsat at styrke og opbygge den kommunistiske partiorganisation. Uden en sådan kan kommunister ikke tage de nødvendige initiativer til enhedsfronten.

Derudover foreslog han: "Udviklingen af enhedsfronten med de kommunistiske og socialdemokratiske arbejderes fælles kamp mod fascismens og kapitalens angreb opkaster også spørgsmålet om arbejderklassens politiske enhed og fælles politiske masseparti ... Det er en bydende nødvendighed, at der i hvert land består et enhedsparti for proletariatet ... at opnå dette er naturligvis ikke så let og simpelt." (s. 81)

Tror man, at der er en let og simpel løsning, så bliver det til et skema. Dimitrov advarede kraftigt imod skemataenkning. Han foreslog, at kommunister principielt anbefaler et enhedsparti. Men da situationen er forskellig i de forskellige lande, er der også forskelle på, hvordan kommunister skal udforme deres konkrete forslag. Han tog et amerikansk initiativ til skabelse af et enhedsparti op: "et "arbejder- og farmerparti" kunne under de amerikanske forhold være en sådan egnet form" (s. 47). Han foreslog, at amerikanske kommunister arbejdede videre med dette initiativ. I Frankrig var der allerede i 1935 opstået en stor anti-fascistisk bevægelse. Dimitrov foreslog de franske kommunister, at det næste skridt skulle omfatte "den organisatoriske forankring ... ved skabelsen af overpartiske, valgbare organer for den antifascistiske folkefront". (s. 51)

I England foreslog han, at kommunisterne skulle sige til socialdemokrater: "Vi er parat til at understøtte jeres kamp for at danne en ny Labour-regering, om end de to tidligere labour-regeringer ikke har opfyldt deres løfter, som de havde givet arbejderne" (s. 49). Efter kongressen gik Komintern og Dimitrov videre med sagen: "Da Komintern og det kommunistiske parti i England skulle tage stilling til, hvorvidt CPGB skulle melde sig ind i Labour-partiet, tog man udgangspunkt i Lenins råd til Storbritanniens Kommunistiske Parti i 1920. Eftersom partiet var opstået ved siden af en bred og reformistisk organisation og således var afskåret fra masserne i denne, skulle det ifølge Lenin gøre alt for at få kontakt med de organiserede arbejdermasser, dvs. lade sig optage i Labour-partiet og samtidig bevare sin selvstændighed som kommunistisk organisation." (Shirinja, s. 282) Ansøgningen blev behandlet på en Labour-konference i oktober 1936. En tredjedel af de dele-

gerede stemte for godkendelse. Det betød så en officiel afvisning. Men det kommunistiske parti indgik dernæst aftale med to fraktioner, Det Uafhængige Arbejderparti og Den Socialistiske Liga, som begge var medlem af Labour. De førte så i fællesskab en kampagne for enhed.

Både i 1920 og i 1936 og de følgende år lykkedes det Labour-ledelsen at afvise optagelsen af det kommunistiske parti i Labour. Var de ophedede diskussioner blandt kommunister især i 1920 så overflødige?

Lenin havde allerede under diskussionerne besvaret dette spørgsmål: "Lad Thomas'ere og andre social-forrædere, som I har benævnt dem, ekskludere jer. Det vil have en udmærket virkning på de britiske arbejdermasser." (Lenin, bind 31? s. 161). De kunne nu se, hvor ansvaret for den politiske splittelse i arbejderbevægelsen lå. Kommunisterne havde vist vilje til enhed. Det var Labour-lederne, som sagde nej og dermed tog ansvaret for splittelsen i arbejderbevægelsen.

Dimitrovs beretning havde også et afsnit om "dannelse af enhedsfronten i de lande, hvor der er socialdemokrater i regeringen." (s. 55) I dette afsnit havde Dimitrov det råd til de danske kommunister, at de skulle tage udgangspunkt i aktuelle spørgsmål som et kriseforlig og en lov imod strejkeretten:

"Men kan kommunisterne da ikke få fagforeningerne og de socialdemokratiske organisationer i Danmark til at diskutere disse aktuelle spørgsmål, få dem til at udtrykke deres mening herom og i fællesskab slutte enhedsfront med dem med det mål for øje at gennemføre arbejdernes krav? Da vore danske kammerater i oktober i fjor henvendte sig til fagforeningerne med opfordring om at optræde imod nedsættelsen af arbejdsløshedsunderstøttelsen og for fagforeningernes demokratiske rettigheder, sluttede omkring et hundrede fagforeninger sig til enhedsfronten." (s. 57)

Jeg selv er byrådsmedlem for Enhedslisten i den måske mest borgerlige kommune i Danmark, Rudersdal. Jeg har naturligvis ingen illusioner om at skabe en enhedsfront med borgerlige byrådsmedlemmer. Men jeg fører sager frem på byrådsmøderne, som jeg ved er støttet af mange. Det har drejet sig mest om støtten til de ældre og skolerne.

Men kommunen styres af Venstre, og de følger direktiverne fra folketing og regering om at spare og skære ned. Kommunen skal være "ansvarlig", og det vil sige nedskæringer af velfærden. Samtidig bilder de befolkningen ind, at de trods nedskæringerne kan bibeholde servicen. Det kan de naturligvis ikke og det sker heller ikke. Folk vil med tiden reagere, når de finder ud af det. Det er mit hovedtema i de ting, jeg siger i kommunalbestyrelsen og skriver til den lokale presse.

I dette arbejde har jeg fået stor støtte i den lokale afdeling af FOA. Der er både socialdemokrater og partiløse. De mener, at socialdemokraterne er blevet nogle vatnisser. Jeg har også et godt samarbejde med lederen af den lokale afdeling af Ældresagen. På skoleområdet er jeg kommet sent i gang, men har fået en evaluering af folkeskolereformen på dagsordenen til næste kommunalbestyrelsesmøde.

Det har skabt kontakter til pædagogernes og lærernes fagforeninger. 3F'erne havde jeg kontakt med i forbindelse med kommunens udbudsbetingelser og social dumping. Formændene er socialdemokrater, men de var parat til at samarbejde med os. Jeg har fået opbygget nogle lokale personlige relationer, uden hvilke det ikke vil være muligt at arbejde politisk noget sted.

I selve byrådet deltog alle de andre partier i budgettet sidste år og accepterede dermed nedskæringerne. Jeg stemte ene mand imod, og det reagerede de andre byrådder ret kraftigt imod.

Der er en tradition i Rudersdal, at man vedtager alt i enighed, og den tradition er de andre endnu ikke indstillet på at bryde. Jeg holder fast ved det princip, at jeg argumenterer og stemmer imod alle forslag, som går imod almindelige menneskers interesser. Det gør jeg konsekvent, selv om jeg oftest alene mand stemmer imod.

Alligevel føler jeg, at jeg er kommet på god talefod med fire byrådsmedlemmer fra en lokalliste. Nogle årtier tilbage var de venstreorienterede. Nu ligger de nærmest de radikale. Jeg foreslår dem, at vi på lidt længere sigt danner gruppe sammen med socialdemokraterne - en gruppe til venstre for midten.

Den ledende socialdemokrat i byrådet ønsker det under ingen omstændigheder. Men den socialdemokratiske afdeling har for nylig fået en ny formand, som jeg er på god talefod med. Jeg kan iøvrigt tilføje, at vi har fået en afdeling af Enhedslisten op at stå. Tre af de mest aktive har deres baggrund i DKP.

Det var lidt om min personlige erfaring. Jeg forsøger i det daglige at følge den kurs, Komintern slog ind på under ledelse af Dimitrov. Jeg kan kun opfordre alle til at studere Dimitrovs rapport og også Lenins skrift om kommunismens børnesygdom, som Dimitrov henviser til. Der ligger klare retningslinjer for, hvordan kommunister kan undgå at isolere sig i små sekteriske cirkler. Vi skal studere disse retningslinjer - og også bruge vor sunde fornuft.

NOTER

